

VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRIEMYSELNEJ POLITIKY EÚ

Cieľom priemyselnej politiky EÚ je zvyšovať konkurencieschopnosť európskeho priemyslu, aby si tak mohol udržať úlohu hnacej sily udržateľného rastu a zamestnanosti v Európe. Na zabezpečenie lepších rámcových podmienok pre priemysel EÚ sa prijali rôzne stratégie, pričom najnovšia sa uvádza v komunikácii z januára 2014 s názvom Za obnovu európskeho priemyslu.

PRÁVNY ZÁKLAD

Článok 173 ZFEÚ.

CIELE

Priemyselná politika je svojou povahou horizontálna a jej cieľom je zabezpečenie rámcových podmienok priaznivých pre konkurencieschopnosť priemyslu. Je tiež dobre integrovaná do viacerých ďalších politík EÚ, napríklad v oblasti obchodu, vnútorného trhu, výskumu a inovácií, zamestnanosti, ochrany životného prostredia a verejného zdravia. Priemyselná politika EÚ je konkrétne zameraná na: 1) „urýchlenie adaptácie priemyslu na štrukturálne zmeny“, 2) „podporu prostredia, ktoré je priaznivé pre vytváranie a rozvoj podnikov v celej únii, najmä malých a stredných podnikov“, 3) „podporu prostredia priaznivého pre spoluprácu medzi podnikmi“, a 4) „pomoc pri lepšom využívaní priemyselného potenciálu, inovačného, výskumného a technického rozvoja“ (článok 173 ZFEÚ).

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY

A. Úvod

Nástroje priemyselnej politiky EÚ, ktoré sú tiež nástrojmi podnikateľskej politiky, smerujú k vytvoreniu všeobecných podmienok, v rámci ktorých môžu podnikatelia a podniky prevziať iniciatívu a využívať svoje nápady a príležitosti. Priemyselná politika by však mala zohľadňovať špecifické potreby a charakteristiky jednotlivých odvetví. Vo výročných správach o konkurencieschopnosti Európskej únie sa analyzujú silné a slabé stránky hospodárstva EÚ ako celku a osobitne priemyslu EÚ a na ich základe sa môžu začať medziodvetvové politické iniciatívy či politické iniciatívy v jednotlivých odvetviach.

B. Cesta k integrovanej priemyselnej politike

Kým v 80. a 90. rokoch minulého storočia sa inštitúcie zamerali najmä na vytvorenie jednotného trhu, vytvorenie hospodárskej a menovej únie a rozširovanie EÚ presunuli pozornosť smerom k priemyselnej politike. V júli 2005 sa v oznámení Komisie

s názvom Implementácia lisabonského programu Spoločenstva: Rámcová politika posilnenia výroby v EÚ – smerom k integrovanejšiemu prístupu k priemyselnej politike ([COM\(2005\)0474](#)) prvýkrát stanovil integrovaný prístup k priemyselnej politike na základe konkrétneho pracovného programu medziodvetvových a odvetvových iniciatív.

Oznámenie Komisie z roku 2008 s názvom Akčný plán pre trvalo udržateľnú spotrebu a výrobu a trvalo udržateľnú priemyselnú politiku ([COM\(2008\)0397](#)) bolo zamerané na poskytnutie integrovaného balíka opatrení na podporu udržateľnejšej spotreby a výroby pri zvyšovaní konkurencieschopnosti hospodárstva Európskej únie. V akčnom pláne sa s cieľom vytvoriť tento účinný cyklus navrhlo využívanie širokej škály politických nástrojov. Napríklad požiadavky spotrebiteľa sa mali nasmerovať k udržateľnejšej spotrebe prostredníctvom jednoduchšieho rámca pre označovanie.

V reakcii na výzvu zabezpečiť udržateľné dodávky neenergetických surovín pre hospodárstvo EÚ predložila Komisia Iniciatívu v oblasti surovín ([COM\(2008\)0699](#)), ktorej cieľom je zaistiť rovnaké podmienky prístupu k zdrojom v tretích krajinách, lepšie rámcové podmienky pre ťažbu surovín v rámci EÚ a menšiu spotrebu prvotných surovín prostredníctvom vyššej efektívnosti zdrojov a presadzovania recyklácie. Následné oznámenie Komisie ([COM\(2011\)0021](#)) navrhlo posilnenie vykonávania tejto iniciatívy. V oznámení Príprava na budúcnosť:

vyvíjanie spoločnej stratégie pre základné podporné technológie v EÚ ([COM\(2009\)0512](#)) Komisia naznačila, že EÚ podporí využívanie kľúčových podporných technológií v kontexte svojej súčasnej rámcovej politiky, a navrhla tiež ustanovenie skupiny odborníkov na vysokej úrovni, ktorá by mala na starosti vypracovanie spoločnej dlhodobej stratégie. Vo svojej konečnej správe skupina odborníkov na vysokej úrovni navrhuje 11 politických odporúčaní na vypracovanie a využívanie základných podporných technológií v Európe.

C. Stratégia Európa 2020 a Priemyselná politika vo veku globalizácie

V marci 2010 sa lisabonská stratégia nahradila stratégiou Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu ([COM\(2010\)2020](#)). Nová stratégia priniesla sedem hlavných iniciatív, pričom z hľadiska zvýšenia konkurencieschopnosti priemyslu EÚ sú osobitne dôležité štyri z nich: Únia inovácií ([COM\(2010\)0546](#)), Digitálna agenda pre Európu ([COM\(2010\)0245](#)), Priemyselná politika vo veku globalizácie ([COM\(2010\)0614](#)) a Nové zručnosti pre nové pracovné miesta ([COM\(2008\)0868](#)). Hlavná iniciatíva – Priemyselná politika vo veku globalizácie – sa sústreďuje na 10 činností na podporu konkurencieschopnosti európskeho priemyslu a kladie tak väčší dôraz napríklad na faktory ako rast malých a stredných podnikov a dodávanie a riadenie surovín.

V oznámení Komisie s názvom Priemyselná politika: Posilnenie konkurencieschopnosti ([COM\(2011\)0642](#)), ktoré bolo prijaté 14. októbra 2011, sa požadovali hlboké štrukturálne reformy a tiež súdržné a koordinované politiky členských štátov s cieľom dosiahnuť zvýšenie hospodárskej a priemyselnej konkurencieschopnosti EÚ a podporiť dlhodobý udržateľný rast. Poukázalo sa v ňom na viaceré kľúčové oblasti, v ktorých je potrebné intenzívnejšie úsilie: štrukturálne zmeny v hospodárstve, inovačná schopnosť jednotlivých priemyselných odvetví, udržateľnosť a efektívne využívanie zdrojov, podnikateľské prostredie, jednotný trh a malé a stredné podniky.

Dňa 10. októbra 2012 Komisia vydala oznámenie ([COM\(2012\)0582](#)) s názvom Silnejší európsky priemysel v prospech rastu a oživenia hospodárstva – Aktualizácia oznámenia o priemyselnej politike, ktorého cieľom je podporovať investície do inovácií, pričom sa zameriava na šesť prioritných oblastí s veľkým potenciálom (vyspelé výrobné technológie pre čistú výrobu, základné podporné technológie biovýrobky, udržateľná priemyselná a stavebná politika a suroviny, čisté vozidlá a plavidlá a inteligentné siete). V tomto oznámení sa zdôraznila aj potreba lepších trhových podmienok, prístupu k financiám a kapitálu, ľudského kapitálu a zručností ako prostriedkov na podporu konkurencieschopnosti na poli priemyslu.

V januári 2014 Komisia vypracovala oznámenie s názvom Za obnovu európskeho priemyslu ([COM\(2014\)0014](#)). Toto oznámenie sa zameriava na odvrátenie úpadku priemyslu a dosiahnutie cieľa 20 % HDP pre výrobné činnosti do roku 2020. Komisia uvádza, že na prilákanie nových investícií a vytvorenie lepšieho podnikateľského prostredia potrebuje EÚ súdržnejšie politiky v oblasti vnútorného trhu vrátane európskej infraštruktúry, napr. energetické, dopravné a informačné siete a tiež infraštruktúra pre tovar a služby. Spomína sa aj význam posilnenej spolupráce v oblastiach kvalitnej verejnej správy, obchodu, výskumu a surovín.

Táto politika bola v roku 2016 doplnená oznámením s názvom Digitalizácia európskeho priemyslu – Využiť výhody jednotného digitálneho trhu v plnej miere ([COM\(2016\)0180](#)), ktoré sa zameriava na digitálnu transformáciu a rieši súvisiace otázky, ako sú financovanie, štandardizácia IKT, rozsiahle údaje a zručnosti. Okrem toho cieľom iniciatívy pre začínajúce a rozširujúce sa podniky ([COM\(2016\)0733](#)), ktorá sa začala realizovať v roku 2016, je poskytnúť mnohým európskym inovatívnym podnikateľom všetky príležitosti na vybudovanie podnikov svetovej špičky.

D. Podporné programy EÚ

Veľký počet politík, programov a iniciatív, ktoré sa týkajú širokej škály oblastí, v súčasnosti prispievajú k priemyselnej politike EÚ. Príklady iniciatív s prideleným rozpočtom (v poradí podľa dôležitosti): politika súdržnosti, Horizont 2020, Nástroj na prepájanie Európy a program EÚ pre konkurencieschopnosť podnikov a malých a stredných podnikov (COSME), ktorých spoločný rozpočet je o niečo menej ako 200 mld. EUR. Okrem toho investičný plán pre Európu a Európsky fond pre strategické investície (EFSI) majú za cieľ mobilizovať najmenej 500 mld. EUR na súkromné a verejné investície do roku 2020. Dve opakujúce sa priority v rámci týchto programov a iniciatív sú MSP a inovácia.

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Maastrichtské zmeny Zmluvy o ES po prvý raz zahŕňali otázky priemyselnej politiky. Tento úspech sa dá pripísať iniciatívam Parlamentu, ktoré pomohli stimulovať reorganizáciu oceliarskeho priemyslu a vyžiadali si dynamickejšiu priemyselnú politiku. Odvtedy Parlament prijal množstvo uznesení, ktoré ďalej posilňovali priemyselnú politiku EÚ. Uvádzame niektoré z novších:

- uznesenie zo 16. júna 2010 o stratégii Európa 2020^[1], v ktorom vyjadril pevnú podporu priemyselnej politiky a navrhol, aby sa vytvorilo prostredie, ktoré bude pomáhať zachovaniu a rozvíjaniu silnej, konkurencieschopnej a diverzifikovanej priemyselnej základne v Európe. Ďalej zdôraznil, že stratégia Európa 2020 by mala odhaliť náklady a výhody prechodu na hospodárstvo, ktoré je trvalo udržateľné a z hľadiska energetiky efektívne,
- uznesenie z 9. marca 2011 o priemyselnej politike vo veku globalizácie^[2], v ktorom zdôraznil význam komplexnejšieho vízie európskeho priemyslu do roku 2020, pričom za podstatné skutočnosti z hľadiska prilákania investícií považuje dlhodobú predvídateľnosť právnych predpisov a stabilitu. Parlament predovšetkým vyzval Komisiu, aby kládla väčší dôraz na priemyselnú obnovu, konkurencieschopnosť a udržateľnosť a aby vypracovala ambicióznú, ekologicky efektívnu a environmentálne orientovanú priemyselnú stratégiu EÚ,
- uznesenie z 26. októbra 2011 o programe pre nové zručnosti a nové pracovné miesta^[3], v ktorom vyzdvihol význam vytvorenia užšej spolupráce medzi výskumnými inštitútmi a priemyslom a podnecovania a podporovania priemyselných spoločností, aby investovali do výskumu a vývoja. Parlament požadoval väčšie investície do vzdelávania, výskumu a inovácií, na podporovanie centier excelentnosti a mobility mladých ľudí a na podporu rozvoja podmienok, ktoré stimulujú rast inovatívnych podnikov,
- uznesenie z 19. januára 2012 o stratégii Európskej únie v oblasti kozmického priestoru v prospech občanov^[4], v ktorom zdôraznil význam výskumnej a inovačnej stratégie pre politiku v oblasti kozmického priestoru, ktorou by sa zabezpečil technologický pokrok, priemyselný rozvoj a konkurencieschopnosť Únie a vytvorili by sa pracovné miesta v EÚ,
- uznesenie z 15. januára 2014^[5] o reindustrializácii Európy s cieľom podporiť konkurencieschopnosť a udržateľnosť, v ktorom sa zhodnotila súčasná situácia priemyslu v Európe a navrhli rôzne opatrenia na riešenie súčasných problémov. Týmto uznesením sa podporila stratégia s názvom Obnova priemyslu pre udržateľnú Európu, aby inovácie smerovali k novej priemyselnej revolúcii,
- uznesenie zo 4. februára 2014^[6] o akčnom pláne pre konkurencieschopný a udržateľný oceliarsky priemysel v Európe, v ktorom zdôraznil významné miesto oceliarskeho priemyslu v reťazci priemyselnej hodnoty, napríklad v automobilovom a stavebnom priemysle a strojárskom a elektrotechnickom inžinierstve. Parlament tiež vyzval na zachovanie konkurencieschopnej európskej oceliarskej výroby, ktorou sa zaistí hospodársky rast a pracovné príležitosti v Európe,

[1]Ú. v. EÚ C 236 E, 12.8.2011, s. 57.

[2]Ú. v. EÚ C 199 E, 7.7.2012, s. 131.

[3]Ú. v. EÚ C 131 E, 8.5.2013, s. 87.

[4]Ú. v. EÚ C 227 E, 6.8.2013, s. 16.

[5]Ú. v. EÚ C 482, 23.12.2016, s. 89.

[6]Ú. v. EÚ C 93, 24.3.2017, s. 59.

- uznesenie z 9. júna 2016^[7] zamerané na udržanie konkurencieschopnosti a celosvetovo vedúceho postavenia európskeho železničného zásobovacieho odvetvia.

Frédéric Gouardères

05/2019

[7] Prijaté texty, [P8_TA\(2016\)0280](#).

